

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-102-24

Druk nr 755
Warszawa, 30 października 2024 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam
Sejmowi projekt ustawy

- o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2024.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych
został upoważniony Minister Finansów.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2024

Art. 1. W ustawie z dnia 16 stycznia 2024 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2024 (Dz. U. poz. 123 i 834) po art. 31 dodaje się art. 31a w brzmieniu:

„Art. 31a. 1. W roku 2024 jednostki samorządu terytorialnego w celu wsparcia realizacji zadań otrzymują dodatkowe dochody w łącznej wysokości 10 000 000 000 zł, z czego:

- 1) 8 216 794 889 zł – z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych;
- 2) 1 783 205 111 zł – z tytułu uzupełnienia subwencji ogólnej z budżetu państwa – w przypadku, o którym mowa w ust. 5.

2. Kwotę, o której mowa w ust. 1 pkt 1, rozdziela się między:

- 1) gminy,
- 2) powiaty,
- 3) województwa

– proporcjonalnie do wysokości udziału kwoty dochodów na rok 2024 z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych odpowiednio gmin, powiatów i województw w łącznej kwocie dochodów wszystkich jednostek samorządu terytorialnego z tego tytułu na rok 2024, ustalonych z uwzględnieniem kwot wynikających z korekty, o której mowa w art. 9c ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (w brzmieniu z dnia 24 października 2024 r., Dz. U. z 2024 r. poz. 356).

3. Kwota przysługująca gminom zgodnie z ust. 2 pkt 1 podlega podziałowi między poszczególne gminy proporcjonalnie do wysokości udziału kwoty dochodów na rok 2024 z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych danej gminy w łącznej kwocie dochodów wszystkich gmin z tego tytułu na rok 2024, ustalonych z uwzględnieniem kwot wynikających z korekty, o której mowa w art. 9c ustawy z dnia

13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (w brzmieniu z dnia 24 października 2024 r., Dz. U. z 2024 r. poz. 356).

4. Do podziału kwot przysługujących powiatom i województwom zgodnie z ust. 2 pkt 2 i 3 przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.

5. Jednostka samorządu terytorialnego otrzymuje środki, o których mowa w ust. 1 pkt 2, jeżeli kwota obliczona w sposób, o którym mowa w ust. 3, jest niższa od kwoty:

- 1) 1 000 000 zł, a liczba mieszkańców gminy nie przekracza 5 000,
- 2) 1 500 000 zł, a liczba mieszkańców gminy przekracza 5 000, ale nie przekracza 10 000,
- 3) 2 000 000 zł, a liczba mieszkańców gminy przekracza 10 000,
- 4) 3 000 000 zł, a liczba mieszkańców powiatu nie przekracza 75 000,
- 5) 4 000 000 zł, a liczba mieszkańców powiatu przekracza 75 000,
- 6) 6 000 000 zł, a liczba mieszkańców województwa nie przekracza 1 250 000,
- 7) 8 000 000 zł, a liczba mieszkańców województwa przekracza 1 250 000

– przy czym środki te są przekazywane w wysokości zapewniającej dodatkowe dochody nie niższe od kwot wskazanych odpowiednio w pkt 1–7.

6. Kwota z tytułu uzupełnienia subwencji ogólnej podlega zmniejszeniu, w przypadku gdy suma dochodów jednostki samorządu terytorialnego, o których mowa w ust. 3–5, jest wyższa od dochodów tej jednostki na rok 2024 z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, ustalonych z uwzględnieniem kwot wynikających z korekty, o której mowa w art. 9c ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (w brzmieniu z dnia 24 października 2024 r., Dz. U. z 2024 r. poz. 356).

7. Miastom na prawach powiatu przysługują dodatkowe dochody, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, obliczone w sposób, o którym mowa w ust. 3–6, jak dla gmin i powiatów, z każdej z części ustalonej odpowiednio dla gmin i powiatów.

8. Przez liczbę mieszkańców, o której mowa w ust. 5, rozumie się liczbę mieszkańców zamieszkałych na obszarze danej jednostki samorządu terytorialnego, według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r., ustaloną przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego do dnia 31 maja 2024 r.

9. Dodatkowe dochody, o których mowa w ust. 1, przekaże jednostkom samorządu terytorialnego minister właściwy do spraw finansów publicznych, przy czym przekazanie może nastąpić w ratach.

10. O przeznaczeniu dodatkowych dochodów, o których mowa w ust. 1, decyduje organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Cel i potrzeba ustawy

Podstawowym celem projektu ustawy jest zapewnienie jednostkom samorządu terytorialnego (dalej: JST) wsparcia finansowego w realizacji ich zadań własnych przez skierowanie do budżetów JST w roku 2024 dodatkowych środków finansowych.

W ostatnich latach w wyniku reform podatkowych i związanym z nimi zmniejszeniem dochodów budżetowych oraz zwiększeniem wydatków bieżących spowodowanym m.in. inflacją pogłębiają się trudności JST w realizacji ich budżetów, a tym samym w realizacji zadań własnych samorządu terytorialnego.

Dlatego też konieczne jest wprowadzenie proponowanych rozwiązań, aby zapewnić JST płynność finansową, bez konieczności wdrażania programów postępowania ostrożnościowego lub naprawczego.

Omówienie zmian

Projektowane przepisy wprowadzają podstawę prawną przekazania JST w roku 2024 dodatkowych środków finansowych w łącznej wysokości 10 mld zł, z czego w wysokości:

- 1) 8 216 794 889 zł – z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych;
- 2) 1 783 205 111 zł – z tytułu uzupełnienia subwencji ogólnej.

Kwota 8 216 794 889 zł z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych zostanie rozdzielona między gminy, powiaty i województwa proporcjonalnie do wysokości dochodów na rok 2024, z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) gmin, powiatów i województw w łącznej kwocie dochodów wszystkich JST z tego tytułu. Przy czym do obliczeń brane będą pod uwagę dochody z roku 2024 wraz z korektą dochodów z tytułu udziału we wpływach z PIT za rok 2022.

Zastosowane kryterium podziału dodatkowych dochodów wynika z faktu, że wprowadzane w ostatnich latach reformy w zakresie PIT wpływały na dochody JST z tytułu udziału we wpływach w tym podatku.

Podział kwoty przysługującej wszystkim gminom na poszczególne gminy będzie dokonywany z uwzględnieniem ich dochodów z tytułu udziału we wpływach z PIT na rok 2024. W taki sam sposób będzie rozdzielana kwota przysługująca wszystkim powiatom oraz kwota przysługująca wszystkim województwom.

W projekcie przewidziano także kwoty gwarantowane dla gmin, powiatów i województw w zależności od liczby mieszkańców. Jeżeli w wyniku podziału opisanego powyżej JST nie uzyska kwoty gwarantowanej, to otrzyma dodatkowe dochody w postaci uzupełnienia subwencji ogólnej, w wysokości zapewniającej osiągnięcie tej kwoty, przy czym kwota z tytułu uzupełnienia subwencji może podlegać odpowiedniemu zmniejszeniu. Zmniejszenie tej kwoty nastąpi w przypadku, gdy suma kwoty wynikającej z podziału według udziału w PIT i kwoty z tytułu uzupełnienia subwencji będzie wyższa od dochodów danej JST w roku 2024 z tytułu udziału we wpływach z PIT wraz z korektą dochodów z tytułu udziału we wpływach z PIT za rok 2022. W takim przypadku dodatkowe dochody JST w roku 2024 będą równe dochodom z tytułu udziału w PIT w tym roku.

Dodatkowe dochody dla miast na prawach powiatu będą ustalane w taki sposób jak dla gmin i powiatów w ramach części ustalonej odpowiednio dla gmin i powiatów.

Dodatkowe dochody zostaną przekazane przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, przy czym przekazanie może nastąpić w ratach.

O przeznaczeniu dodatkowych dochodów będzie decydował organ stanowiący JST.

Wejście w życie

Proponuje się, aby projektowana ustawa weszła w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Mając na uwadze, że projektowane rozwiązania zapewniają JST dodatkowe środki na realizację zadań własnych, których przekazanie przewidziane jest jeszcze w roku 2024, projektowany termin wejścia w życie ustawy jest uzasadniony. Zaproponowany termin umożliwi przekazanie JST wsparcia finansowego jeszcze w roku 2024.

Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) w uzasadnionych przypadkach akty normatywne mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż czternaście dni. Tak określone *vacatio legis* nie stoją na przeszkodzie zasady demokratycznego państwa prawnego, a realizacja celów projektu ustawy wymaga, aby weszła ona w życie w zaproponowanym powyżej dniu.

Dodatkowe informacje

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania

krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu.

Przedmiot projektowanej regulacji nie powoduje zagrożeń korupcyjnych.

Zawarte w projekcie ustawy regulacje nie będą miały wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248, z późn. zm.) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806) projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2024 Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Hanna Majszczyk, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Marek Wiewióra, Dyrektor Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego w Ministerstwie Finansów tel. 694 34 16, e-mail: marek.wiewiora@mf.gov.pl	Data sporządzenia 23.10.2024 r. Źródło: inne Nr w wykazie prac: UD155
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?			
W ostatnich latach w wyniku reform podatkowych i związanym z nimi zmniejszeniem dochodów budżetowych oraz zwiększeniem wydatków bieżących spowodowanym m.in. inflacją pogłębiają się trudności jednostek samorządu terytorialnego (JST) w realizacji ich budżetów, a tym samym w realizacji zadań własnych samorządu terytorialnego. Konieczne jest zatem wprowadzenie rozwiązań mających na celu uzupełnienia dochodów JST, które będą stanowić wsparcie finansowe w realizacji zadań własnych.			
2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt			
Projektowane przepisy wprowadzają podstawę prawną do przekazania JST w roku 2024 dodatkowych środków finansowych w łącznej wysokości 10 mld zł. W ramach kwoty 10 mld zł, kwota 8,2 mld zł stanowić będzie dodatkowy dochód JST z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) i zostanie rozdzielona między gminy, powiaty i województwa proporcjonalnie do wysokości dochodów na rok 2024, z tytułu udziału we wpływach z PIT gmin, powiatów i województw w łącznej kwocie dochodów wszystkich JST z tego tytułu. Do obliczeń brane będą pod uwagę dochody z roku 2024 wraz z korektą dochodów z tytułu udziału we wpływach z PIT za rok 2022. Pozostała kwota w wysokości 1,8 mld zł zostanie przeznaczona na przewidziane w projekcie ustawy kwoty gwarantowane dla gmin, powiatów i województw ustalone w zależności od liczby mieszkańców. Jeżeli w wyniku podziału kwoty 8,2 mld zł, o którym mowa wyżej, JST nie uzyska kwoty gwarantowanej, to otrzyma dodatkowe dochody w postaci uzupełnienia subwencji ogólnej, w wysokości zapewniającej osiągnięcie kwoty gwarantowanej, przy czym kwota z tytułu uzupełnienia subwencji może podlegać odpowiedniemu zmniejszeniu. Zmniejszenie kwoty gwarantowanej nastąpi w przypadku, gdy suma kwoty wynikającej z podziału według udziału w PIT i kwoty z tytułu uzupełnienia subwencji będzie wyższa od dochodów danej JST w roku 2024 z tytułu udziału we wpływach z PIT wraz z korektą dochodów z tytułu udziału we wpływach z PIT za rok 2022. W takim przypadku dodatkowe dochody JST w roku 2024 będą równe dochodom z tytułu udziału w PIT w tym roku.			
3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?			
Każde państwo członkowskie odrębnie reguluje wskazane zagadnienia.			
4. Podmioty, na które oddziałuje projekt			
Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
JST	16 województw, 314 powiatów, 2477 gmin	Baza MSWiA	Zwiększenie dochodów JST w roku 2024
5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji			
Projekt został przekazany do opinii Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego i uzyskał pozytywną opinię. Projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248, z późn. zm.) i § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów. Z uwagi na konieczność pilnego przekazania JST dodatkowych środków finansowych projekt nie był przedmiotem konsultacji publicznych.			

6. Wpływ na sektor finansów publicznych													
(ceny stałe z r.)		Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem		1 800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa		-8 200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST		10 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem		1 800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa		1 800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa		-10 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST		10 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania		Projektowana regulacja będzie miała wpływ na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety JST.											
		Zaproponowane rozwiązania spowodują zmniejszenie dochodów budżetu państwa na rok 2024 z tytułu udziału we wpływach z PIT o 8 216 794 889 zł, przy równoczesnym zwiększeniu dochodów JST z analogicznego tytułu o tę samą kwotę.											
		Zwiększone zostaną również wydatki budżetu państwa o kwotę 1 783 205 111 zł, która zostanie przeznaczona na uzupełnienie subwencji ogólnej dla JST.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Do obliczeń zostały wzięte planowane na rok 2024 dochody JST z tytułu udziału we wpływach z PIT wraz z korektą dochodów z tego tytułu za rok 2022. Z kwoty 8 216 794 889 zł rozdzielanej proporcjonalnie do dochodów z tytułu udziału we wpływach z PIT wszystkie gminy otrzymają łącznie 6 281 314 426 zł, wszystkie powiaty łącznie 1 674 149 766 zł, a wszystkie województwa łącznie 261 330 697 zł.											
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe													
		Skutki											
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)					
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0	0				
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0	0				
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0	0				
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Nie przewiduje się wpływu.											
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Nie przewiduje się wpływu.											
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Nie przewiduje się wpływu.											
Niemierzalne		Nie przewiduje się wpływu.											

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☒ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz:		
9. Wpływ na rynek pracy		
Nie przewiduje się wpływu.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Nie przewiduje się wpływu.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Ustawa wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Ocena proponowanych rozwiązań będzie dokonywana na podstawie przekazywanych przez JST sprawozdań budżetowych w procesie stałego monitorowania sytuacji finansowej samorządu terytorialnego.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak.		